

ATEŞ NEDENİYLE AMBULANSLA HASTANEYE NAKLEDİLEN HASTALARIN RETROSPEKTİF İNCELENMESİ

Dr. Ayşe Gülden BEKGÖZ¹, Dr. Ramiz Yazıcı²

**¹SBÜ Ankara Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji**

²Ankara Acil Sağlık Hizmetleri Başkanlığı

GİRİŞ

- Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetlerinin amacı hayati tehlikesi bulunan hastaların hızla hastaneye ulaştırılmasını ve hastaların kesin tedavilerini almasını sağlamaktır¹
- Bunun yanında ciddi hastalığı olmayan hastalar hastaneye ulaşabilmek için sıklıkla ambulans talebinde bulunmaktadır²
- Bu sebeple hem gereksiz ambulans kullanım oranları hem de acil servis yoğunluğu artmaktadır³

1. Akın Parker S, Dagar S, Gunay E, Temizyurek Cebeci Z, Aksay E. Assessment of prehospital medical care for the patients transported to emergency department by ambulance. Turk J Emerg Med. 2015 Nov 17;15(3):122-5.

2. Hjalte L, Suserud BO, Herlitz J, Karlberg I. Why are people without medical needs transported by ambulance? A study of indications for pre-hospital care. Eur J Emerg Med. 2007 Jun;14(3):151-6.

3. Mills B, Hill M, Miles A, Smith E, Afrifa-Yamoah E, Reid D, Rogers S, Sim M. Calling an ambulance for non-emergency medical situations: Results of a cross-sectional online survey from an Australian nationally representative sample. Emerg Med Australas. 2023 Feb;35(1):133-141.

GİRİŞ

- Literatürde ateş nedeni olarak, enfeksiyonlar, enfeksiyöz olmayan inflamatuvar hastalıklar, maligniteler gibi 200'den fazla hastalık tanımlanmıştır⁴
- Ayrıca son dönemlerde COVID-19 hastalığı nedeniyle ateş şikayetiyle ambulans talepleri artmıştır⁵
- Bu çalışmanın amacı ateş şikayeti ile ambulans kullanan hastaların demografik özelliklerini incelemektir

4. Grebenyuk V, Kryštůfková O, Gregová M, Sokalská-Jurkiewicz M, Steinbauerová R, Sukovská M, Gahérová L, Zubatá I, Gregorová J, Kaliská L, Roháčová H, Trojáněk M. Fever of unknown origin. Vnitř Lek. 2021 Winter;67(1):32-42.

5. Şan İ, Usul E, Bekgöz B, Korkut S. Effects of COVID-19 Pandemic on Emergency Medical Services. Int J Clin Pract. 2021 May;75(5):e13885.

BULGULAR

- Çalışmamız 01.01.2022-31.12.2022 tarihleri arasındaki 1 yıllık süre içerisinde yapıldı
- Ankara İl Ambulans Servisinde bu sürede 504.025 ambulans görevlendirdi
- Ateş şikayeti ile toplam 5430 hasta (% 1.01) ambulans talep etti

BULGULAR

- Bu hastalar ambulans ekibi tarafından değerlendirildiğinde 1874'ünün (%34,5) $\geq 38^{\circ}\text{C}$ ateşi olduğu saptandı.
- Hastaların %61,1'i erkekti ve yaş ortalaması $63,4 \pm 21,5$ olarak bulundu (Tablo 1)
- Hastaların ateş düzeyleri $38,7 \pm 0,7^{\circ}\text{C}$ olarak saptandı

Tablo 1. Ateş nedeniyle müdahale edilen hastaların demografik özellikleri			
		n=1874	%
Cinsiyet	Kadın	729	38,9
	<i>Yaş (yıl)*</i>	<i>65,0 \pm 22,1</i>	
	Erkek	1145	61,1
	<i>Yaş (yıl)*</i>	<i>62,4 \pm 21,0</i>	
Genel		1874	100,0
	<i>Yaş (yıl)*</i>	<i>63,4 \pm 21,5</i>	

*: Ortalama \pm Standart Sapma / Medyan (Min-Max)

BULGULAR

- Ambulans ekiplerinin değerlendirmesine göre hastaların %56,7'sinde ateş odağı belirlenemedi
- Hastaların %20,1'inde COVID-19, %7,4'ünde astım-KOAH, %6,4'ünde gastroenterit ve %4,0'ında üst solunum yolları enfeksiyonu saptandı
- Hastaların büyük çoğunluğu (%60,9) sarı triyaj kodluydu ve hastaların çoğu (%52,1) eğitim ve araştırma hastanesine nakledildi
- Hastaların sistolik kan basınçları ortalama $127,6 \pm 24,5$ mmHg ve diyastolik kan basınçları $74,9 \pm 13,8$ mmHg olarak saptandı
- Ateş şikayeti ile ambulans talebi en sık Aralık (%12,8), Ağustos (%10,8) ve Ocak ile Temmuz (%10,5) aylarında olduğu görüldü

Tablo 2. Hastaların tanı, triaj kodu, nakledilen hastane türleri

		n	%
Tanı	Tanı Konulamayan Ateş	1062	56,7
	Covid-19	376	20,1
	Astım-Koah	139	7,4
	İshal	120	6,4
	ÜSYE	75	4,0
	Malignite	40	2,1
	Senkop	11	0,6
	İYE	10	0,5
	Diğer	41	2,2
Triaj	Yeşil Kod	602	32,1
	Sarı Kod	1141	60,9
	Kırmızı Kod	131	7,0
Hastane Türü	EAH	976	52,1
	DH	712	38,0
	Üniversite	141	7,5
	Özel	45	2,4

TARTIŞMA

- Lehm ve ark. yaptığı bir çalıŐmada ateş nedeniyle ambulans çağıran hastaların oranı % 1.7 olarak saptanmıŐ ⁶
- Hjalte ve ark. yaptığı diğer bir çalıŐmada acil olmayan hastalarda ateş nedeniyle ambulans çağırma oranı %2 olarak saptanmıŐ ²
- Bizim alıŐmamızda bu oran %1.01 olarak bulunmuŐ ve literatürle uyumlu olarak saptanmıŐtır

2. Hjalte L, Suserud BO, Herlitz J, Karlberg I. Why are people without medical needs transported by ambulance? A study of indications for pre-hospital care. Eur J Emerg Med. 2007 Jun;14(3):151-6

6. Lehm KK, Andersen MS, Riddervold IS. Non-urgent Emergency Callers: Characteristics and Prognosis. Prehosp Emerg Care. 2017 Mar-Apr;21(2):166-173.

TARTIŞMA

- van Laar ve ark yaptığı bir çalıŐmada, acil servise ateş nedeniyle başvuran hastaların %63'ünde enfeksiyon tespit edildi⁷
- Bizim alıŐmamızda hastaların büyük çoğunluğunda (%56.7) hastaların tanıları konulamadı
- Bunun nedeninin ambulanslarda çoğunlukla paramediklerin çalıŐmasının ve tetkik imkanlarının olmamasından kaynaklandığını dŐnyoruz

TARTIŞMA

- Ateş şikayeti ile ambulans talebi en sık Aralık (%12,8), Ağustos (%10,8) ve Ocak ile Temmuz (%10,5) aylarında olduğu görüldü
- Literatüre bakıldığında kış ayları soğuk algınlığı ve yaz aylarında enterovirüs etkenlerinin artması nedeniyle ateş şikayetlerinin de arttığı gösterilmiştir⁸
- Çalışmamızdaki bulgular literatürle benzer şekilde bulunmuştur

SONUÇ

- Ateş şikayeti ile ambulans talep eden hastaların büyük çoğunluğunun (%65,5) ambulans ekiplerince ateşi olmadığı saptandı
- Ateşi olan hastaların da büyük çoğunluğunun (%56.7) ateş odaklarının ekiplerce saptanamadığı görüldü

SONUÇ

- Literatürde ateş ile başvuran hastaların acil değerlendirilmesi, tanı ve tedavisi belirlenmişken hastalar için ateşin hangi durumlarda acil olduğu, hangi durumlarda hastaneye başvurmaları ve hangi durumlarda ambulans çağrımları gerektiği belirlenmemiştir
- Hastalar için ateş hakkında bilgilendirme çalışmalarının yapılmasının hastane başvuru ve ambulans çağırma oranlarında azalma sağlayacağını düşünüyoruz

TEŞEKKÜRLER